

RED BARNETS SAMVÆRSPOLITIK

Red Barnet arbejder ud fra FN's Børnekonvention om **barnets rettigheder** og ud fra følgende hovedprincipper:

- Barnet har ret til omsorg og beskyttelse (artikel 2 og 19)
- Beslutninger vedrørende barnet skal tages ud fra barnets bedste (artikel 3)
- Barnet har ret til overlevelse og udvikling (artikel 6)
- Barnet har ret til at deltage i beslutninger vedrørende eget liv (artikel 12-14)
- Barnet har ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser (artikel 31)

Formålet med samværspolitikken er at sikre, at børns rettigheder overholdes, når de deltager i Red Barnets forskellige aktiviteter. I Red Barnets aktiviteter opbygges nære og sociale relationer mellem frivillige og børnene samt deres familier. Disse relationer er som udgangspunkt meget positive og givende for alle, men det er vigtigt, at man som frivillig tænker over sine egne og andres grænser. Samværspolitikken skal være med til at beskytte de børn, som Red Barnet har ansvaret for – og samtidig beskytte de frivillige mod at blive misforstået i deres handlinger, mistænkeliggjort eller udsat for falske anklager.

Det er vigtigt, at du kender Red Barnets Samværspolitik og følger de gældende retningslinjer. Derved er du allerede i gang med at forebygge overgreb og krænkelser mod børn og unge i Red Barnets aktiviteter.

Retningslinjer for kommunikation

Som frivillig skal du være opmærksom på:

- At være inkluderende og anerkendende i din kommunikation med børn og unge.
- At være klar og entydig i kommunikationen med børn og unge såvel som med voksne
- At undlade at tale dårligt eller nedsættende om børnene, deres familie eller de andre frivillige. Har du som frivillig brug for at drøfte noget vedrørende børnene eller deres familier med dine medfrivillige, så vær opmærksom på, at det skal foregå i et børnefrit (og forældre-frit) rum.
- At sprogbrug kan misforstås af andre. Ordenes betydning og måden, de bliver sagt på, kan have en uønsket effekt. Specielt børn kan have vanskeligt ved at forstå og forholde sig til sarkasme, ironi og sort humor.

Retningslinjer for fysisk kontakt

Som frivillig skal du:

- Være opmærksom på at fysisk kontakt kan misforstås eller være grænseoverskridende for nogle børn. Fysisk berøring i leg eller hårde tag kan opfattes anderledes af barnet og andre voksne end det, der var hensigten med berøringen.
- Være opmærksom på, at børn søger særlig meget fysisk voksenkontakt. Dette kan imødekommes ved at overveje alternativer til tæt fysisk kontakt. Er det eksempelvis nødvendigt at sidde på skødet, holde i hånd, give knus eller kan trygheden for barnet skabes på anden vis?
- Være opmærksom på, at grænseoverskridende adfærd og overgreb kan finde sted børnene imellem. Det er derfor vigtigt, at alle aktiviteter og samvær er styret og overværes af de frivillige.
- Sørge for aldrig at være alene med et eller flere børn. Hvis der er behov for en fortrolig samtale med et barn i aktiviteten, skal dette foregå i passende afstand således, at andre frivillige kan se jer.
- Vise hensyn til og respektere barnets privatliv. Vær særlig opmærksom på dette i forbindelse med omklædningsituationer og ved toiletbesøg.
- Undgå låste eller lukkede døre. En lukket eller låst dør kan føre til rygter om, at der foregår noget forkert, selvom det ikke er tilfældet.

Retningslinjer for privatliv

Som frivillig skal du:

- Undlade at udlevere dit private telefonnummer, adresse eller e-mail til børnene eller deres forældre eller at blive 'ven' med dem på de sociale medier.
- Undlade at omgås børnene og de unge uden for aktivitetens rammer. Skulle du møde børnene eller forældrene uden for Red Barnets regi, så afvent om barnet eller den voksne hilser på dig først.

Retningslinjer for grænsesætning

Som frivillig skal du være opmærksom på:

- At være åben omkring opståede problemer. Det er en rigtig god ide at tale åbent sammen om de problemstillinger, der vedrører alle i den pågældende aktivitet, men vær samtidig sikker på, at hverken børnenes, de andre medfrivilliges eller egne grænser overskrides. Dialog er et vigtigt redskab i forebyggelsen eller løsningen af konflikter, og dialog sammen med den sunde fornuft rækker rigtig langt.
- At diskutere roller og omgangsformer. Veldefinerede roller mellem de frivillige giver tryghed for både børn, voksne og de frivillige. Gennemsigtigheden i måden at være sammen på giver færre misforståelser og mindsker risikoen for ubevidste overgreb.
- At sige fra over for børn og unge, der overskrider dine personlige grænser
- At det er helt i orden, at man som frivillig får opbrugt sin tålmodighed i arbejdet med børn og unge. Når man som frivillig mærker dette, skal man være ærlig over for sig selv og sine medfrivillige, så man kan få sine frustrationer bearbejdet i et børnefrit rum.

Tavshedspligt

- Alle frivillige skal overholde den generelle tavshedspligt.
- Der må ikke videregives personlige oplysninger om børnene og deres familier til uvedkommende - altså hvor der ikke er et direkte formål med, at de skal have disse oplysninger.

Tavshedspligten ophører i fire tilfælde:

- Ved nødvendig **sparring** omkring et barn/familie inden for frivilligruppen. Lederen af aktiviteten skal altid inddrages.
- Ved **samtykke** til at dele personoplysninger fra den person det omhandler.
- Ved **oplysningspligten** – hvis I får oplysninger, der kan være med til at forhindre en alvorlig forbrydelse – som drab, vold eller anden alvorlig kriminalitet.
- Ved **underretningspligten** – hvis der opstår bekymring for et barns mistriksel eller mistanke om vold eller overgreb.

Underretningspligt

- Red Barnets ansatte har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis man får kendskab til, at et barn mistrives eller udsættes for vold eller overgreb.
- Alle frivillige i Red Barnets aktiviteter har pligt til at videregive viden eller observationer om bekymringer for børn til aktivitetslederen, lejrlederen eller projektlederen.
- Lederen af aktiviteten skal videregive mistanke eller bekymring til det Børnefaglige Team.

Sociale medier

Sociale medier er en del af alles hverdag. Her mødes børn og voksne og deler hverdagens oplevelser. Forældre og børn kan her møde hinanden og etablere venskaber. Derfor er det også naturligt, at et nystartet fællesskab på f.eks. en lejr videreføres her. I den forbindelse er der en række ting at være opmærksomme på:

- Alderskrav for brug af de sociale medier - f.eks. er alderskravet 13 år på Facebook
- At aktivitetsleder opretter gruppen og sikrer, at den er lukket for uvedkommende – de frivillige er naturligvis velkomne i gruppen - samt, at børn/forældre ikke uploader billeder her.
- At adskille børne- og voksenliv samt privatliv fra frivilliglivet. Derfor skal ”venskaber” med børn/forældre på f.eks. Facebook undgås.
- At privat korrespondance pr. email eller lignende mellem frivillige og børn skal undgås
- At undlade at uploade billeder af børnene på de sociale medier som f.eks. Facebook, fordi billeder bliver offentligt eje, når de først er lagt på Facebook.

Fotos og brug af billeder

Det er vidunderligt og sjovt med billeder. Børn og forældre får mulighed for at dele minder med andre. Ligeledes er billeder uvurderlige for Red Barnets dokumentation og fortalerarbejde samt i forbindelse med udarbejdelsen af de mange forskellige oplysningsmaterialer. Du kan dele billeder fra aktiviteten på flere forskellige måder, enten på selve aktiviteten eller bagefter, men du skal huske at have samtykke fra forældre og børn til at dele billederne.

Du kan dele billederne ved at:

- Lægge dem på en USB-stik og give børnene dem med hjem, eller sende dem med posten.
- Lave en "billeddag" som en aktivitet - f.eks. med billeder og scrapbøger.
- Finde forskellige, sikre onlineprogrammer på nettet, hvor I kan dele billeder fra aktiviteterne i lukkede fora som f.eks. billedbehandlingsprogrammet Picasa.
- Dog er der en række ting, du skal være opmærksom på vedrørende fotos og brug af billeder:
- For at sikre beskyttelse af børnene og forældrenes integritet og privatliv, skal der indhentes fotosamtykke for brug af billeder til foldere, hjemmeside, aviser og andet materiale.
- Samtykkeerklæring til brug af fotos kan fås ved henvendelse til Red Barnets sekretariat eller på Lokalforeningernes intranet. Billeder af børn og forældre taget i Red Barnets aktiviteter af frivillige må ikke uploades på sociale medier som f.eks. Facebook - heller ikke hvis det er en lukket gruppe, da det, som tidligere nævnt, ikke er Red Barnet, der har rettighederne over billederne.

Særregler for udvalgte projekter

Samværspolitikken omhandler regler og retningslinjer for alle frivillige sociale projekter. Det er som udgangspunkt ikke tilladt at være alene med et barn i en frivillig social aktivitet. Der er dog nogle udvalgte projekter, hvor det som frivillig er tilladt at være alene med et barn, når forældre til barnet har givet skriftligt samtykke hertil. Denne 1:1 relation mellem den frivillige og barnet er som udgangspunkt positiv og givende for barnet og familien. Som frivillig er det dog vigtigt at være opmærksom på den sårbarhed, som relationen også indebærer. Nedenfor er oplyst særregler for de udvalgte projekter med henblik på at forebygge overgreb og krænkelser samt undgå misforståelser.

Særregler for 'Plads til Alle'

Som frivillig i 'Plads til Alle' skal du være særligt opmærksom på:

- At minimere alenetiden med barnet og opholde dig i det offentlige rum. Det er i alenetiden, at 1:1 relationen i aktiviteten er mest sårbar. Du skal derfor overveje, hvordan alenetiden kan minimeres. Hvis det er praktisk muligt, skal transportformen til og fra aktiviteten være at cykle, gå eller bruge offentlig transport. Det anbefales at anvende en rute, der ikke går igennem øde, isolerede områder.
- At udvise ydmyghed og respektere familiens regler, når du er i deres hjem.
- At være tydelig omkring rammerne for din rolle som frivillig i aktiviteten over for barnet og familien. Hvis du oplever, at barnet eller familien inddrager dig i noget, der ikke omhandler din rolle som frivillig i aktiviteten, skal du på en respektfuld måde sige fra og være tydelig omkring dette.

Særregler for 'Måltid, fritid, fremtid'

Som frivillig i 'Måltid, Fritid, Fremtid' skal du være særlig opmærksom på:

- At udvise ydmyghed og respektere familiens regler, når du er i deres hjem.
- At være tydelig omkring rammerne for din rolle som frivillig i aktiviteten over for den unge og familien. Hvis du oplever, at den unge eller familien inddrager dig i noget, der ikke omhandler din rolle som frivillig i aktiviteten, skal du på en respektfuld måde sige fra og være tydelig omkring dette.
- At afholde møder med den unge på offentlige steder, hvor der er mulighed for at tale uforstyrret, uden at du er alene med den unge. Møderne kan eksempelvis afholdes i en park eller på et bibliotek.
- At minimere alenetiden, når du følger den unge til aktiviteten. Hvis det er praktisk muligt, skal transportformen til og fra aktiviteten være at cykle, gå eller bruge offentlig transport. Det anbefales at anvende en rute, der ikke går igennem øde, isolerede områder.

Særregler for 'Lektievenner'

Som frivillig i 'Lektievenner' skal du være særlig opmærksom på:

- At hvis du udveksler telefonnummer og andre kontaktoplysninger med barnet, skal det være efter aftale med forældrene. I skal sammen aftale, hvordan du kommunikerer med barnet.
- At være tydelig omkring rammerne for din rolle som frivillig i aktiviteten over for barnet og familien. Hvis du oplever, at barnet eller familien inddrager dig i noget, der ikke omhandler din rolle som frivillig i aktiviteten, skal du på en respektfuld måde sige fra og være tydelig omkring dette.
- At udvise ydmyghed og respektere familiens regler, hvis lektiehjælpen foregår i familiens hjem. Besøget skal være en del af indsatsen som en afgrænset dagsaktivitet.
- At lektiehjælpen aldrig foregår hjemme hos den frivillige.
- Hvis mødet foregår online, skal du være opmærksom på, at det foregår i et lukket forum, hvor uvedkommende ikke har adgang.
- At du ikke må optage jeres online-møde.
- At du ikke må tage screenshots/billeder af jeres online-møde.
- At hverken du eller barnet må dele personlige billeder online, men I må gerne dele fagmateriale online. Et eksempel på fagmateriale er matematikmateriale osv.

Særregler for 'Hjem til os'

Som frivillig i 'Hjem til os' skal du være særlig opmærksom på:

- At hele din familie bliver klædt godt på til at tage imod det besøgende barn. Det anbefales, at alle introduceres til det materiale, som fremlægges på træningsdagen.
- At minimere alenetiden med barnet. Du skal tilstræbe, at barnet ikke er alene hjemme med kun én fra familien. Hvis der er kortere tidsrum, hvor du er alene med barnet, anbefales det så vidt muligt, at aktiviteter med barnet foregår i det offentlige rum. F.eks. i en park, på en legeplads eller på et bibliotek. Desuden bør du overveje, hvordan hjemmeaktiviteter med barnet kan udføres med flere af familiens medlemmer. F.eks. bør aftensmadspisning, kreative projekter og filmvisning primært opleves i fællesskab med familien og ikke det enkelte familiemedlem.
- At sikre, at alle familiemedlemmer udviser engagement og har en positiv indstilling til at deltage som frivillig gennem hele projektet. Hvis du undervejs i projektet oplever, at et af dine familiemedlemmer – f.eks. dit barn – udviser manglende lyst eller modvilje til at deltage i hjemmebesøgene, anbefales det at italesætte dette og modtage sparring fra din kontaktperson i Red Barnet.
- At være tydelig omkring rammerne for din rolle som frivillig i hjemmebesøgene over for barnet og dets forældre. Hvis du oplever, at barnet eller forældrene inddrager dig i noget, der ikke omhandler din rolle som frivillig i aktiviteten, skal du på en respektfuld måde sige fra og være tydelig omkring dette.

Opdateret december 2020